

Zwolnienie z podatku pożyczki między członkami najbliższej rodziny

Masz pytania? Zadzwoń do nas!

801 055 055 • 22 330 03 30

Zwolnienie z podatku pożyczki między członkami najbliższej rodziny¹

Na czym polega zwolnienie

Na całkowitym zwolnieniu od podatku od czynności cywilnoprawnych **pożyczek pieniężnych**, niezależnie od ich wartości.

Kto może skorzystać ze zwolnienia

Ze zwolnienia może skorzystać każdy, kto otrzymał **pożyczkę pieniężną od osób z najbliższej rodziny**, czyli od:

- żony, męża,
- zstępnego np. córki, syna, wnuczki, wnuka, prawnuczki, prawnuka,
- wstępnego np. matki, ojca, babci, dziadka, prababci, pradziadka,
- pasierbicy, pasierba,
- siostry, brata,
- macochy, ojczyma.

Za rodziców uważa się również przysposabiających, a za zstępnych także przysposobionych i ich zstępnych.

Ponadto **w stosunku do pożyczek otrzymanych od 27 października 2020 roku** za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały:

- w rodzinie zastępczej,
- w rodzinnym domu dziecka,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej

o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

a za wstępnych także odpowiednio osoby:

- tworzące rodzinę zastępczą,
- prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Przykłady

- Córka (pożyczkodawca) pożycza pieniądze matce (biorący pożyczkę).
- Dziadkowie (pożyczkodawcy) zawierają z wnukiem (biorącym pożyczkę) umowę pożyczki pieniędzy.
- Siostra (pożyczkodawca) pożycza pieniądze bratu (biorący pożyczkę).
- Mąż (pożyczkodawca) udziela pożyczki żonie (biorący pożyczkę) – z majątku osobistego do majątku osobistego.

¹ Zwolnienie omawiane w tej broszurze to zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych, wynika z art. 9 pkt 10 lit. b oraz c ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Co trzeba zrobić, żeby skorzystać ze zwolnienia

Jeżeli pożyczka pieniężna pomiędzy wymienionymi osobami przekracza 10 434 zł² (łącznie z wartością pożyczek pieniędzy lub rzeczy z ostatniego okresu i 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiła ostatnia pożyczka od tej samej osoby), **zwolniona jest od podatku od czynności cywilnoprawnych, pod warunkiem:**

- **złożenia deklaracji PCC-3** (w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych) **w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy pożyczki, chyba że umowa została zawarta w formie aktu notarialnego,**
oraz
- **udokumentowania otrzymania pieniędzy przez biorącego pożyczkę w określonej formie,** np. dowodem przekazania pieniędzy na jego rachunek płatniczy lub inny rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub przekazem pocztowym.

Trzeba pamiętać o:

- 1) terminowym złożeniu deklaracji PCC-3 (w nieprzekraczalnym terminie – 14 dni)
- 2) udokumentowaniu otrzymania pieniędzy (np. poprzez dołączenie potwierdzenia przelewu na prośbę urzędu skarbowego).

Przykład

1 marca 2022 r. ojciec (pożyczkodawca) zawarł umowę pożyczki na 100 000 zł z synem (biorący pożyczkę). Pożyczoną kwotę przelał na konto bankowe syna. Aby skorzystać ze zwolnienia, syn złożył deklarację PCC-3 w nieprzekraczalnym terminie do 15 marca 2022 r. Ma także obowiązek przechowywać potwierdzenie otrzymania przelewu.

Czy żeby skorzystać ze zwolnienia, zawsze trzeba złożyć deklarację w terminie?

Tak, jeżeli nie złożysz deklaracji w ciągu 14 dni (spóźnisz się choćby jeden dzień), nie przysługuje Ci zwolnienie.

W takiej sytuacji pożyczka zostanie opodatkowana na ogólnych zasadach. Nie ma możliwości przywrócenia terminu do skorzystania ze zwolnienia, bez względu na powody spóźnienia i to, czy przekroczenie terminu było z Twojej winy, czy też bez Twojej winy (nawet z powodu choroby).

Przykład

1 marca 2022 r. ojciec pożyczył synowi 100 000 zł, ale syn złożył deklarację PCC-3 dopiero 20 marca 2022 r. Spóźnienie tłumaczy chorobą. Termin nie zostanie przywrócony.

Pożyczka nie będzie całkowicie zwolniona od podatku (minęło ponad 14 dni) i zostanie opodatkowana na zasadach ogólnych.

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy umowa pożyczki pieniężnej została zawarta w formie aktu notarialnego. Zwolnienie będzie przysługiwać, zastosuje je notariusz, przed którym zawarłeś umowę. Nie składasz wtedy deklaracji PCC-3.

² Kwotę wolną przyjmuje się w wysokości obowiązującej w dniu powstania obowiązku podatkowego.

Przykład

1 marca 2022 r. ojciec pożyczył synowi 100 000 zł. Przełał pieniądze na rachunek syna, a umowa pożyczki została zawarta w formie aktu notarialnego.

Pożyczka będzie całkowicie zwolniona od podatku (notariusz go nie pobierze), pod warunkiem, że syn udokumentuje otrzymanie pieniędzy i przedłoży dowód ich przekazania na jego rachunek płatniczy lub inny rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, lub przekazem pocztowym.

Syn (biorący pożyczkę) nie składa w tym przypadku deklaracji PCC-3.

Szczególnym przypadkiem jest umowa pożyczki w wysokości do 10 434 zł:

- pomiędzy osobami z najbliższej rodziny wymienionymi wcześniej, ale również pomiędzy zięciem (mężem córki) lub synową (żoną syna) a teściami (rodzicami męża albo żony) – jako osobami dającymi pożyczkę lub biorącymi pożyczkę
- może dotyczyć pieniędzy lub innych rzeczy, przy czym kwota 10 434 zł dotyczy łącznej wartości pożyczek pieniężnych lub rzeczowych otrzymanych ostatnio i w ciągu 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiła ostatnia pożyczka, od tej samej osoby.

Taka pożyczka jest zwolniona z podatku. Nie trzeba składać deklaracji PCC-3, ani przekazywać pieniędzy na konto pożyczkobiorcy.

Przykłady

Ojciec pożyczył synowi pieniądze lub inne rzeczy, ale o wartości do 9 000 zł i była to pierwsza pożyczka od ojca w ww. okresie. Syn nie składa deklaracji PCC-3.

Teściowa pożyczyła zięciowi 8 000 zł i jest to pierwsza pożyczka od niej w ww. okresie. Zięć nie składa deklaracji PCC-3.

Pożyczki te będą zwolnione od podatku. Nie wymagają spełnienia dodatkowych warunków, tzn. ani złożenia deklaracji naczelnikowi urzędu skarbowego, ani udokumentowania otrzymania na rachunek bankowy.

Jak złożyć deklarację PCC-3

Deklarację możesz złożyć:

- 1) **przez internet – deklaracja jest dostępna na Portalu Podatkowym** (podatki.gov.pl – Portal Podatkowy – usługi)

Możesz ją wypełnić w formie: kreatora deklaracji (system „podpowiada” sposób wprowadzania danych) lub deklaracji (zbliżona do dokumentu tradycyjnego).

Deklarację podpisujesz:

- danymi autoryzującymi (podpis elektroniczny, który zapewnia autentyczność deklaracji i podań, oparty na danych autoryzujących), lub
- kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a następnie wysyłasz przez system do właściwego urzędu skarbowego, wybieranego z listy.

- 2) **w postaci papierowej:**

- pobierz deklarację z Portalu Podatkowego (Formularze do druku) i wydrukuj lub uzyskaj w dowolnym urzędzie skarbowym,

- wypełnij i podpisz deklarację tradycyjnie,
- złóż deklarację we właściwym urzędzie skarbowym albo wyślij pocztą.

Gdy pożyczkobiorców w umowie jest więcej niż jeden, do deklaracji PCC-3 trzeba dołączyć informację o pozostałych podatnikach PCC-3/A. Można ją złożyć elektronicznie lub w postaci papierowej.

W przypadku złożenia deklaracji elektronicznie, informacja PCC-3/A jest składana jako odrębny formularz.

Przykłady

Na podstawie jednej umowy, matka pożycza dwojgu dzieciom 100 000 zł (dzieci składają PCC-3 i informację PCC-3/A).

Jedną umową brat pożycza trójce rodzeństwa 200 000 zł (rodzeństwo składa PCC-3 i dwie informacje PCC-3/A).

Szczegółowe informacje o wypełnianiu i składaniu deklaracji PCC-3 i informacji PCC-3/A są dostępne na podatki.gov.pl.

Do którego urzędu skarbowego składa się deklarację

Deklarację PCC-3 składa się w terminie 14 dni do urzędu skarbowego właściwego wg miejsca zamieszkania biorącego pożyczkę.

Jeżeli w jednej umowie jest kilku pożyczkobiorców, deklarację PCC-3 i informację lub informacje PCC-3/A składają oni do urzędu skarbowego właściwego wg miejsca zamieszkania jednego z pożyczkobiorców. Nie trzeba PCC-3 i PCC-3/A składać w dwóch lub więcej urzędach.

Przykłady

Biorący pożyczkę mieszka w miejscowości A – składa deklarację PCC-3 w urzędzie skarbowym właściwym dla miejscowości A.

Biorący pożyczkę (strony jednej umowy) mieszkają w miejscowościach A i B – składają deklarację PCC-3 i informację PCC-3/A w urzędzie skarbowym właściwym dla miejscowości A albo B. Nie trzeba jej składać w obydwu urzędach.

W poz. 5 deklaracji PCC-3 (poz. 4 w informacji PCC-3/A) podatnik wskazuje urząd skarbowy, do którego składa deklarację. W przypadku deklaracji składanych elektronicznie, podatnik wybiera właściwy urząd skarbowy z rozwijanej listy.

- Jeśli złożysz deklarację po terminie albo nie udokumentujesz pożyczki w opisany sposób, utracisz prawo do zwolnienia. Oznacza to, że pożyczka zostanie opodatkowana na ogólnych zasadach, a stawka podatku wyniesie 0,5%.
- Jeśli powołasz się na umowę pożyczki w urzędzie skarbowym (w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub kontroli celno-skarbowej), ale nie udokumentujesz otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy, albo rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym – stawka podatku wyniesie 20%.

Pytania i odpowiedzi

Czy jeżeli spóźnię się ze złożeniem deklaracji PCC-3 o kilka dni, mogę skorzystać z całkowitego zwolnienia z podatku pożyczki 100 000 zł od ojca?

Nie. Termin 14 dni musi być zachowany. Termin nie zostanie przywrócony.

Czy jeżeli prześlę do urzędu skarbowego kopię umowy pożyczki na 50 000 zł od siostry, to wystarczy, żeby nie płacić podatku?

Nie. Trzeba złożyć deklarację PCC-3 w terminie 14 dni od zawarcia umowy. Na ewentualną prośbę urzędu skarbowego trzeba również udokumentować otrzymanie pieniędzy w odpowiedniej formie. Nie musisz wysłać kopii umowy do urzędu skarbowego.

Czy żeby skorzystać ze zwolnienia z podatku pożyczki od brata do deklaracji PCC-3 należy dołączyć kopię umowy pożyczki i kopię przelewu?

Nie ma takiej konieczności. Składasz deklarację, a wymienione dokumenty przedstawisz w razie ewentualnego wezwania urzędu skarbowego. Jeśli chcesz załączyć dokumenty, aby uniknąć ewentualnego wezwania z urzędu skarbowego, możesz to zrobić.

Aby skorzystać ze zwolnienia od podatku wysokiej (1 000 000 zł) pożyczki od brata, muszę ją zawrzeć w formie aktu notarialnego?

Nie ma takiego wymogu. Musisz jednak złożyć deklarację PCC-3 i udokumentować, na prośbę urzędu, otrzymanie środków na rachunek płatniczy lub inny rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, lub przekazem pocztowym.

Czy w przypadku zawarcia umowy pożyczki pieniędzy w formie aktu notarialnego muszę złożyć deklarację PCC-3, żeby skorzystać ze zwolnienia?

Nie. Nie składasz deklaracji PCC-3 w przypadku zawarcia umowy pożyczki w formie aktu notarialnego. Jednak nie zwalnia to z warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek płatniczy lub inny rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, lub przekazem pocztowym.

Czy pożyczka 5 000 zł od mamy jest zwolniona z podatku? Czy muszę to zgłaszać? A jeżeli w kolejnym roku zaciągnę u niej następną pożyczkę?

Pożyczka pomiędzy najbliższymi do 10 434 zł jest zwolniona od podatku, nie trzeba wtedy składać deklaracji PCC-3, ani zgłaszać pożyczki w innej formie.

Jeżeli przekroczysz ten limit w ciągu 5 lat (licząc wartość ostatniej pożyczki i tych otrzymanych w ciągu 5 lat poprzedzających rok, w którym dostałeś ostatnią pożyczkę), aby skorzystać ze zwolnienia, złóż terminowo deklarację PCC-3. Zrób to w ciągu 14 dni od tej ostatniej pożyczki. W razie potrzeby, udokumentuj otrzymanie pieniędzy w odpowiedniej formie.

Zawarłem z ojcem umowę pożyczki 10 marca, ale przelał mi pieniądze dopiero 15 marca. Kiedy złożyć deklarację PCC-3, żeby nie płacić podatku?

PCC-3 złóż w ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy pożyczki. W razie potrzeby udokumentuj otrzymanie pieniędzy w odpowiedniej formie. Obowiązek podatkowy przy umowie pożyczki powstaje z chwilą zawarcia umowy.

Czy zwrot pożyczki wymaga ode mnie jakichkolwiek czynności, żeby nie stracić prawa do zwolnienia?

Nie, zwolnienie przysługuje bez względu na to, czy pożyczka zostanie zwrócona i kiedy (terminowo, po terminie).

W umowie pożyczki pieniędzy zastrzeżliśmy, że mam je przeznaczyć na konkretny cel. Skorzystałem ze zwolnienia. Czy stracę je i będę musiał zapłacić zaległy podatek, jeżeli wydam pieniądze na coś innego?

Nie. Faktyczne wydatkowanie pieniędzy na inny cel nie ma znaczenia dla całkowitego zwolnienia z podatku. To wyłącznie kwestia relacji cywilnoprawnych lub prywatnych z pożyczkodawcą.

Ojciec pożyczył mi i bratu 200 000 zł. Chcemy skorzystać ze zwolnienia. Czy wystarczy, że pożyczkę zgłosi jeden z nas? A gdybyśmy zawarli takie umowy odrębnie i każdy z nas otrzymałby po 100 000 zł?

Jeżeli pożyczka wynika z jednej umowy, trzeba złożyć deklarację PCC-3 i informację PCC-3/A, z danymi obu pożyczkobiorców. W przypadku odrębnych umów, każda osoba składa osobną deklarację PCC-3, dotyczącą swojej, „odrębnej” pożyczki. W razie konieczności, trzeba również udokumentować otrzymanie pieniędzy w odpowiedniej formie.

Czy udzielenie lub otrzymanie pożyczki trzeba wykazać w zeznaniu PIT za dany rok?

Nie. Pożyczki są zgłaszane odrębnie w deklaracji PCC-3, którą składa tylko pożyczkobiorca. Jeśli kilku pożyczkobiorców, wówczas składają PCC-3 z informacją lub informacjami PCC-3/A. Ani pożyczkobiorca, ani pożyczkodawca nie wykazują pożyczki w zeznaniu PIT.

Podstawa prawna

- ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 111, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2021 r., poz. 1043),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie sposobu pobierania i zwrotu podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1999),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 października 2022 r. w sprawie ustalenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnionych od podatku od spadków i darowizn i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz skal podatkowych, według których oblicza się ten podatek (Dz. U. z 2022 r., poz. 2084).

Broszura ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

Krajowa Administracja
Skarbowa

Szukasz
informacji
celnej lub
skarbowej

Sprawdź
w **systemie EUREKA**

na **podatki.gov.pl**

Eureka
System Informacji
Celno-Skarbowej

- ✓ interpretacje
- ✓ wiążące informacje
- ✓ pisma
- ✓ odpowiedzi na interpelacje
- ✓ broszury

Złatwiaj sprawy z urzędem skarbowym online!

Odwiedź

e-Urząd Skarbowy

na **podatki.gov.pl**

Zaloguj się profilem zaufanym, bankowością elektroniczną, e-dowodem lub danymi podatkowymi. Możesz użyć też aplikacji mObywatel. Tu rozliczysz Twój e-PIT

Planujesz wizytę w urzędzie skarbowym?

Umów dogodny termin na **podatki.gov.pl**

Umów wizytę w urzędzie skarbowym

